

и си отиде въ Парижъ, кога-то на 1869—70 г. нѣколко-то бѣдны Българскы кѣщи отъ Велешкыя и Тиквешкыя санджакъ ся завърнѣхъ пакъ при братія-та си, и прибрахъ дѣца-та си отъ училище-то му. Намѣсто него дойде Аббатъ Кассини, но само като учитель за Френскыя языкъ на тыя, кои-то искать да го учать.

Най-подиръ пропаганда-та ся помѣчи да введе унѣж-тѣ и между Българы-ты въ Варненско, нѣ и тука не сполучи, а отъ сега, кога-то наши-ты черковны работы си влязохъ вече въ реда, трябва да ся надѣмы, че никога нѣма да сполучи. Тѣхны-ты работы сѣ всадили вече прилично-то отвръщаніе въ Българина камъ-то Папишашкѣ-тѣ имъ вѣрѣхъ, и дума-та Папишашъ е станѣла днесъ обыкновенно подиграваніе въ Българскы-ты уста.

Друга вылушка за раздробяваніе-то на Българы-ты сѣ и Протестантскы-ты помежду имъ миссионери. Тѣ до сега ся работали все срѣщу Католици-ты или пакъ съ политическѣ цѣль, нѣ вече и отъ тѣхъ ся появихъ такви, кои-то си распространявать вѣроученіе-то помежду ны. Повече-то отъ тыя миссионеры, да работять съ тѣзи цѣль изъ Турско, сѣ Сѣверо-Американскы-ти методисти. Едно отдѣленіе отъ тѣхъ най-първъ ся остановило въ Малтѣ на 1811 г., и бѣше чясть отъ библейско-то Лондонско общество, та донесе съ себе си много духовны книги, все на источны-ты языци, и ги распрѣсѣ много ефтеню (почти туне) по цѣль Истокъ. Отъ тамъ тѣ прѣминѣхъ и въ Атинѣ, Цариградѣ, Измирѣ и Бейруть. Послѣ надойдохъ и Американскы миссионери, кои-то на 1822 г. отворихъ и печатницѣ, та печятахъ сякаквы религиозны книги, туку-речи на сичкы языци, и на 1833 г. ѣхъ прѣнесохъ отъ Малтѣ въ Измирѣ и Бейруть. Сѣврѣменно съ тѣхъ таквы книги ся печятахъ и отъ Англичанско-то черковно общество, нѣ само до 1842 г., защо-то на 1846 г. си отвори въ Малтѣ училище-то, въ кое-то отвредомъ ся трудяхъ да испрацать по-способны-ты младежи, да ся учать за учители, та чрѣзъ тѣхъ послѣ да работять между различни-ты народы. Най-голѣмо-то вниманіе обръщаше то върху Българы-ты, отъ кои-то желаяхъ да имѣть все повечко ученици. Тѣй си вървѣ то до Крымскыя бой, отъ кога-то имъ ся позволи вече вредомъ изъ Турско, да имѣть училища и да проповѣдувать, дѣто имъ ся ареса. Сега и миссионери-ти имъ ся умножихъ и училища-та имъ порастнѣхъ, и книги-ты имъ цѣлѣ Българѣхъ почти наводнихъ.

На 1856 г. въ Едрене ся прѣселихъ отъ Бостонъ чякъ пять протестантскы фамиліи, кои-то много скоро научихъ добрѣ и Бъл-